

Maar pap, jouw muziekvoorkeur is zó jaren '80! Of toch niet helemaal?

Over de invloed van adolescent-ouder conflicten op de
intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur

Broekmans, S.H.H. (Sylvia)
Collegejaar 2015/2016
Datum: 9 juni 2016
Masterthesisbegeleider: Tom ter Bogt
Wordcount: 5186

Abstract

Purpose: This research is the first to discuss the role of parent-adolescent conflicts on the intergenerational continuity of music taste. **Methods:** The data is extracted from the third of a 5-wave longitudinal research project (CONAMORE). 325 adolescents (13-16 years old) filled out questions about their music taste (i.e. pop, rock, highbrow, urban). Their parents filled out questions about their preference for similar types of music (i.e. pop, rock, highbrow) that had been popular when they were young. Multiple regression analysis was used to test whether parents' music taste predicts adolescents' preference and to test whether conflicts with parents acted as moderators in this relation. **Results:** The parents' preference for highbrow music explains the adolescents' preference for highbrow. Conflicts negatively influence the intergenerational continuity of highbrow preference. When parents often fight with their child, the child shows a diminished preference for highbrow music. Continuity of preference for rock was found between mother and daughter. Continuity of preference for pop was decreased by conflicts between father and daughter. **Conclusion:** Intergenerational continuity was found for highbrow, rock and pop (father to daughter). The continuity of highbrow was negatively influenced by conflicts with parents of their own gender.

Samenvatting

Doel: Dit onderzoek bespreekt als eerste de invloed van adolescent-ouder conflicten op de intergenerationele continuïteit van muziekvoorkeur. **Methoden:** De data is afkomstig uit de derde wave van een 5-wave longitudinaal onderzoeksproject (CONAMORE). 325 adolescenten (13-16 jaar) hebben vragen beantwoord over hun muzieksmaak (i.e. pop, rock, highbrow, urban). Hun ouders hebben vragen beantwoord over hun voorkeur voor vergelijkbare muzieksoorten (i.e. pop, rock, highbrow) die populair waren gedurende hun adolescentie. Multiple regressieanalyse is gebruikt om te kijken of ouderlijke muziekvoorkeur de voorkeur van adolescenten voorspelt en om te kijken of conflicten met ouders een moderator vormen in deze relatie. **Resultaten:** De voorkeur van ouders voor highbrow verklaart de voorkeur van adolescenten voor highbrow. Conflicten beïnvloeden de intergenerationele continuïteit van de voorkeur voor highbrow negatief. Wanneer ouders vaak conflicten hebben met hun kind, heeft het kind een minder sterke preferentie voor highbrow. Continuïteit van de voorkeur voor rock is gevonden tussen moeder en dochter. Continuïteit van de voorkeur voor pop wordt verminderd door conflicten tussen vader en dochter. **Conclusie:** Intergenerationele continuïteit is gevonden voor highbrow en rock en pop (vader op dochter). Bij highbrow werd de continuïteit negatief beïnvloed door conflicten met de ouder van de eigen sekse.

Inleiding

In dit onderzoek wordt gekeken naar aspecten die een belangrijke rol spelen gedurende de adolescentie. De aspecten uit deze ontwikkelingsperiode zijn de veranderende relatie met ouders en de vorming van muziekvoorkeur. Ten eerste wordt een overzicht gegeven van de huidige wetenschappelijke kennis. Hierbij wordt gekeken naar de ontwikkelingstaken van adolescenten, de rol van ouders in de adolescentie en naar het belang van muziek gedurende deze periode. Vervolgens wordt gekeken naar intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur. Daarna staat de blokkering van culturele overdracht door adolescent-ouder conflicten centraal. Ten slotte wordt inzicht gegeven in sekseverschillen met betrekking tot adolescent-ouderconflicten en met betrekking tot muziekvoorkeur. In het tweede deel wordt het huidige onderzoek besproken, daarna volgt ten slotte de discussie. In de bijlagen worden het data-analyseplan en de syntax weergegeven.

Adolescentie, ouders en muziekvoorkeur

Het leven kan volgens Erikson (Larsen, Buss, & Wismeijer, 2013, p. 260-265; Schaffer, 2009, p. 41-43) worden ingedeeld in acht verschillende ontwikkelingsperioden. In deze perioden worden ontwikkelingstaken vervuld. De adolescentie is een van deze ontwikkelingsperioden, hierin hebben jongeren de kindertijd afgesloten, maar de volwassenheid nog niet bereikt (Arnett & Hughes, 2012). Het is een periode waarin jongeren fysieke, psychologische en sociale veranderingen doormaken. Een van de veranderingen is de verandering van sociale context (Arnett & Hughes, 2012). Peers gaan een grotere rol spelen en de rol van ouders wordt kleiner (Giordano, 2003; Meeus, Iedema, Maassen, & Engels, 2005). Door deze verandering van sociale context kunnen ouders het gedrag van hun kinderen minder monitoren en ze hebben daardoor minder kennis over het leven van hun kind. De adolescenten willen tevens een grotere mate van autonomie verwerven (Allison & Schultz, 2004; Arnett & Hughes, 2012). Deze verandering is volgens Erikson (Larsen et al., 2013, p. 260-261; Schaffer, 2009, p. 41-43) ook een van de ontwikkelingstaken gedurende de adolescentie. Ouders verwachten dat hun kinderen deze ontwikkelingstaken pas op latere leeftijd op zich nemen dan dat de kinderen zelf vinden dat ze de taak op zich moeten nemen (Dekovic, Noom, & Meeus, 1997). De verschuiving van oriëntatie van ouders naar peers en het willen verwerven van meer autonomie gaat vaak gepaard met ruzie en conflicten tussen de adolescenten en hun ouders (Allison & Schultz, 2004; Dekovic et al., 1997; Piquart & Silbereisen, 2002; Yau & Smetana, 1996).

Naast peers maakt muziek een belangrijk deel uit van het leven van adolescenten (North, Hargreaves, & O'Neill, 2000). Adolescenten luisteren gemiddeld 18,6 uur per week

naar muziek (Bot, 2004), muziek is daarbij zowel achtergrond- als hoofdactiviteit. De muziek waar adolescenten naar luisteren wordt later in het leven het beste herinnerd (Janssen, Chessa, & Murre, 2007), dit wordt ook *reminiscence bump* genoemd. Het wordt niet alleen beter herinnerd, volwassenen waarderen deze muziek later ook beter (Smith, 1994). Muziekvoorkeur wordt voor een belangrijk deel gevormd gedurende de adolescentie. Muziek heeft voor jongeren meerdere functies, zoals voor het omgaan met problemen, ook coping genoemd, voor stemmingsregulatie en het creëren van een persoonlijke en sociale identiteit (Ter Bogt, Mulder, Raaijmakers, & Gabhainn, 2011; Miranda 2013). Muziek bestaat uit veel verschillende soorten en stijlen. Aan de hand van een factoranalyse wordt hierin vaak een vier- of vijfdelige structuur gevonden (Ter Bogt, et al., 2003; Delsing, Ter Bogt, Engels, & Meeus, 2008), vaak met de stijlen pop, rock, urban, dance en highbrow. Vanwege de belangrijke rol van muziek voor adolescenten is het van belang om onderzoek te doen naar hun muziekvoorkeur en de effecten daarvan.

Intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur

De adolescentie is niet alleen een periode waarin adolescenten afstand nemen van hun ouders, ook worden voorkeuren ontwikkeld. Ouders hebben invloed op het ontwikkelingsproces van voorkeuren en culturele consumptiepatronen (Van Eijck, 2001; De Graaf & Kalmijn, 2001). Deze invloed wordt ook socialisatie door ouders genoemd (van Eijck, 2001; Rosengren, 1999, zoals beschreven in Ter Bogt et al., 2011). De Primaire Socialisatie Theorie (Oetting & Donnermeyer, 1998) stelt dat normatief en deviant gedrag aangeleerde sociale gedragingen zijn. Dit gedrag is een product van sociale, psychologische en culturele eigenschappen. De normen voor sociaal gedrag ontstaan voornamelijk in de context van interacties met de primaire socialisatiebron. Socialisatie wordt gezien als de overdracht van kennis, voorkeuren en/of vaardigheden, die geïnternaliseerd worden en betekenis krijgen door middel van interactie met de context (Roberts, 2000). Er kan sprake zijn van socialisatie van bijvoorbeeld ouders op hun kinderen (Hughes et al., 2006) of docenten op hun leerlingen (Howkins & Ewens, 1999). Wanneer er sprake is van socialisatie van ouders op kinderen wordt dit ook intergenerationele overdracht/continuïteit genoemd. Ook bij muziekvoorkeur blijkt sprake te zijn van intergenerationele overdracht (Ter Bogt et al., 2011). Ter Bogt en collega's (2011) hebben intergenerationele continuïteit waargenomen met betrekking tot de muziekstijlen pop, rock en *highbrow/elite*. De muziek die onder de stijl 'pop' valt, is afhankelijk van de tijd. Ter Bogt en collega's (2011) hebben met deze tijdsafhankelijkheid rekening gehouden. In hun onderzoek is de muziekvoorkeur van ouders voor pop gedurende hun adolescentie vergeleken met de huidige muziekvoorkeur voor pop

van hun kinderen. Volgens Ter Bogt en collega's (2011) en Van Eijck (2001) is er weinig onderzoek naar de (moderatoren van) intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur en zij raadden dan ook aan om bepaalde aspecten van de intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur beter te onderzoeken.

Blokkering intergenerationele overdracht

Gedurende de adolescentie is er sprake van een toename van adolescent-ouderconflicten (Allison & Schultz, 2004; Dekovic et al., 1997; Pinquart & Silbereisen, 2002; Yau & Smetana, 1996). De conflicttheorie stelt dat conflicten normatief en onvermijdelijk zijn bij interactie tussen mensen (Rank & LeCroy, 1983). Daardoor maken conflicten deel uit van alle interactiesystemen, waaronder ook het ouder-kindsysteem. Indien de conflicten groot zijn, kunnen ze schade toebrengen aan de adolescent-ouderrelatie (Smetana, 2011, zoals beschreven in Moed, et al., 2014; Cooper, 1988). Vanuit het ouderlijk perspectief ontstaan conflicten met hun kinderen vaak wanneer de socialisatie van normen, waarden en voorkeuren in de ogen van ouders niet verloopt of slaagt zoals ouders verwachten (Moed, et al., 2014). Het hebben van conflicten (ontstaan door socialisatieproblemen) zou mogelijk schadelijk kunnen zijn voor de adolescent-ouderrelatie, juist op het gebied van socialisatie van bijvoorbeeld muziekvoorkeur.

De *equity theory* (Laursen & Collins, 1994) stelt dat relaties gebaseerd zijn op twee partijen die samen een consistent belonende uitwisseling hebben. Er vindt beloning plaats op basis van investeringen, bijvoorbeeld in de vorm van het integreren van doelen en gedrag. In de adolescent-ouder relatie kan dit tot conflicten leiden door verschil van mening over normen, waarden en voorkeuren. Individuen minimaliseren de hoeveelheid conflicten om de potentieel schadelijke impact van conflicten te beperken. Door de schade te beperken kan de belonende uitwisseling behouden worden. Deze theorie is mogelijk van toepassing op adolescent-ouderconflicten. Voor de adolescent-ouder relatie zou dit betekenen dat het voor een ouder voordeliger is om conflicten te vermijden. Door conflicten zou de belonende uitwisseling in de vorm van socialisatie (van muziekvoorkeur) in het gedrang komen. Aan de hand van het huidige onderzoek kan mogelijk onderbouwing gevonden worden voor de *equity theory*.

Rol van sekse

Sekse is van belang voor de ontwikkeling van muziekvoorkeur (Frith, 1981, zoals beschreven in Ter Bogt et al., 2011; Schwartz & Fouts, 2003). Meisjes hebben vaker de voorkeur voor melodische/lichte muziekstijlen dan jongens. Jongens hebben vaker de

voorkeur voor ruigere muziekstijlen. Dit is gerelateerd aan het feit dat de muziekfuncties verschillen per sekse (North et al., 2000). Jongens gebruiken muziek vaker voor het markeren van hun sociale identiteit (McNamara & Ballard, 1999; North et al., 2000), terwijl meisjes muziek vaker gebruiken ter vervulling van emotionele behoeften. Daarnaast blijkt dat vaders en moeders een significante invloed hebben op de voorkeur voor rock van hun dochters, maar ze hebben geen invloed op deze voorkeur van hun zonen (Ter Bogt, Delsing, Van Zalk, Christenson, & Meeus, 2011). Schäfer en Sedlmeier (2009) hebben in hun onderzoek naar persoonlijk belang van muziek gekeken naar een mogelijk effect van sekse. Zij vonden geen significante verschillen tussen jongens en meisjes en concludeerden dat in hun onderzoek het effect van sekse te verwaarlozen was.

Naast een mogelijke invloed van sekse op muziekvoorkeur wordt op basis van wetenschappelijk onderzoek verwacht dat sekse invloed heeft op het aantal en de inhoud van conflicten met ouders (Fosco & Grych, 2010; Yau & Smetana, 1996). Uit interviews van Yau en Smetana (1996) blijkt dat er verschillen zijn tussen jongens en meisjes met betrekking tot conflicten met ouders. Meisjes hebben meer conflicten met hun moeder dan jongens. Jongens blijken vaker met beide ouders conflicten te hebben dan meisjes. In ander onderzoek van Smetana en Gaines (1999) is te zien dat meisjes vaker conflicten met ouders hebben dan jongens. Er zijn ook onderzoeken die geen sekseverschil vinden met betrekking tot conflicten met ouders (Fosco & Grych, 2010).

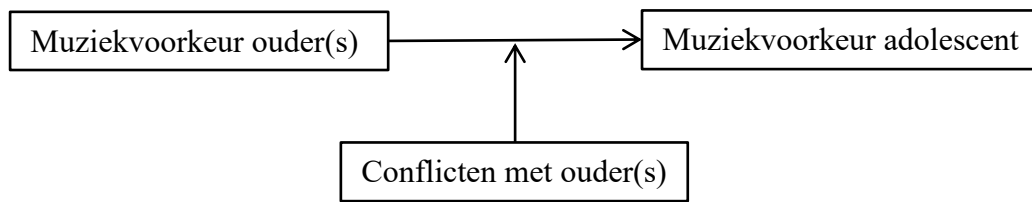
Meisjes houden vaker van melodische/lichte muziekstijlen, ter vervulling van emotionele behoeften. Jongens houden vaker van ruigere muziek, voor het markeren van hun sociale identiteit. Sekse speelt een rol in de vorming van muziekvoorkeur. Daarnaast verschilt het aantal conflicten met vader en/of moeder voor jongens en meisjes. Daarom moet er in modellen met betrekking tot deze onderwerpen rekening gehouden worden met sekse.

Huidig onderzoek

Uit voorgaand literatuuronderzoek blijkt dat conflicten met ouders deel uitmaken van het leven van adolescenten. Daarnaast speelt muziek in hun leven een belangrijke rol, bij onder andere emotieregulatie en coping. Maar de ontwikkeling van muziekvoorkeur is niet alleen een ontwikkeling binnen de adolescent, deze voorkeur wordt ook beïnvloed door socialisatie door ouders en dus door intergenerationele overdracht. Er is nog geen onderzoek gedaan naar de mogelijk modererende rol van adolescent-ouderconflicten op de mate van intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur. De hoofdvraag die hieruit voortkomt is:

“In welke mate wordt de intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur gemodereerd door adolescent-ouder conflicten?”

Figuur 1. *Model hoofdvraag*

Op basis van eerder wetenschappelijk onderzoek wordt in de eerste hypothese verwacht dat voor de muziekstijlen pop (gezien in de relevante tijd), rock en *highbrow/elite* er sprake is van intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur. De tweede hypothese stelt op basis van de *equity theory* dat conflicten met vader/moeder het verband tussen de muziekvoorkeur van adolescenten en de muziekvoorkeur van de vader/moeder verzwakt.

Uit literatuuronderzoek komen verschillende geluiden over de eventuele invloed van sekse op de conflicten van adolescenten met hun ouders. Enkele onderzoeken tonen aan dat de trend neigt naar meer conflicten met ouders bij meisjes dan bij jongens. Maar sommige onderzoeken vinden geen sekseverschillen. Daarom gaat er gekeken worden of het eventuele verband uit de eerste hypothese verschilt voor jongens en meisjes. De hieruit voortkomende deelvraag is dan ook:

“Is sekse van de adolescent een moderator in de relatie tussen conflicten met ouders en intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur?”

Het gaat hierbij om een driewegsinteractie: muziekpreferentie*conflicten*sekse. Deze interactie is nog niet wetenschappelijk onderzocht en exploratief. Er zijn met betrekking tot dit verband geen hypothesen opgesteld.

Doordat er gekeken wordt naar persoon-omgevingsrelaties is er sprake van een interdisciplinaire benadering. Vanuit sociologisch perspectief wordt er inzicht gegeven in de adolescent-ouderrelatie, door te kijken naar intergenerationele overdracht en de mogelijke modererende invloed van conflicten met ouders. Daarnaast zijn persoonlijke factoren zoals sekse en opleidingsniveau meegenomen in het model.

Methode

Respondenten en dataverzameling

De onderzoeksvragen in dit onderzoek worden beantwoord aan de hand van een analyse van data van de derde meetronde van een 5-meetronden longitudinaal onderzoeksproject CONflicts And Management Of Relationships (CONAMORE 2000-2005). Deze dataset is afkomstig van Onderzoeksgroep Adolescentie van Universiteit Utrecht (2006).

MAAR PAP, JOUW MUZIEKVOORKEUR IS ZÓ JAREN '80! OF TOCH NIET HELEMAAL?

De data is afgenomen in het najaar van 2003 onder 1313 middelbare scholieren van 12 scholen uit de provincie Utrecht. In het huidige onderzoek wordt alleen gebruik gemaakt van de data van scholieren waarvan beide ouders deelgenomen hebben aan het onderzoek ($N = 325$, M leeftijd = 14.4 jaar, $SD = 0.5$, [13-16], missing = 7). De steekproef bestaat voor 48.6% uit jongens en 51.4% uit meisjes. 14.5% zit in het lager middelbaar onderwijs, 32.6% zit op middelbaar onderwijs, 52.6% zit op het hoger middelbaar onderwijs en 0.3% zit niet meer op het middelbaar onderwijs. Voorafgaand aan de eerste meetronde ontvingen zowel de adolescenten als de ouders informatie over de participatie van het onderzoek (*informed consent*). De scholieren vulden vervolgens een aantal vragenlijsten in op school, hiervoor ontvingen zij €10,-. Bij de eerste meetronde kregen de scholieren een brief mee met een uitnodiging voor een informatieavond voor de ouders en mogelijkheid tot deelname van de ouders. Wanneer de ouders deelnamen aan het onderzoek kregen zij € 27,- per meetronde.

Meetinstrumenten

Muziekvoorkeur

De afhankelijke variabele is de muziekvoorkeur van de adolescent, het gaat hierbij om de mate van aantrekking tot verschillende soorten muziek. De items zijn afkomstig uit een verkorte versie van de Music Preference Questionnaire (MPQ-short) (Ter Bogt et al., 2003). Hierbij is rekening gehouden met de huidige vormen van populaire muziek, bijvoorbeeld R&B en hip-hop. Voorbeeld van enkele items, muzieksoorten, waar naar gevraagd is, zijn “hip-hop”, “heavy metal” en “klassieke muziek”. De items worden gescoord op een vijfpunts Likertschaal (1 = heel slecht, 5 = heel goed) en zijn van intervalmeetniveau. De missende antwoorden zijn geïmputeerd aan de hand van de *Relative Mean Substitution Approach* (Raaijmakers, 1999). Deze variabelen worden aan de hand van een *Principal Axis Factoring* met varimax rotatie (Eigenwaarden > 1) omgeschreven naar vier muziekstijlen, namelijk *rock* (heavy metal, rock, punk en gothic) ($N = 325$, $\alpha = 0.86$), *urban* (R&B, hip-hop en reggae) ($N = 325$, $\alpha = 0.71$), *highbrow* (klassieke muziek, jazz, gospel) ($N = 325$, $\alpha = 0.65$) en *pop* (top 40) (zie tabel 1). Op basis van deze analyse wordt vervolgens een gemiddelde somscore berekend voor de muziekstijlen *rock* ($M = 2.2$, $SD = 1.08$), *urban* ($M = 3.1$, $SD = 1.01$), *highbrow* ($M = 2.1$, $SD = 0.83$) en *pop* ($M = 4.0$, $SD = 1.11$).

De onafhankelijke variabelen zijn de muziekvoorkeur van de moeder en van de vader. De muziekvoorkeur van de moeder bevat de mate van aantrekking tot verschillende soorten muziek van de moeder. De items zijn ook afkomstig uit de MPQ-short. Hierbij is gekeken naar de muziekgenres die bekend en populair waren gedurende hun eigen adolescentie. Voorbeelden van items zijn “dansmuziek (bijv. disco)” en “rock (bijv. hardrock,

Tabel 1. *Factor Analyse Muziekvoorkeur Adolescent*

	Meisjes				Jongens			
	1 Rock	2 Urban	3 Highbrow	4 Pop	1 Rock	2 Urban	3 Highbrow	4 Pop
Heavy metal	.87	-.06	-.05	-.25	.90	-.01	.03	-.27
Rock	.77	.04	.13	-.05	.78	-.02	.12	-.01
Punk	.83	.03	-.14	-.06	.75	.05	.01	-.15
Gothic	.72	-.11	.07	-.09	.61	.02	.17	.10
R&B	-.12	.75	-.13	.41	-.07	.80	-.08	.34
Hiphop	-.09	.66	-.10	.23	.05	.69	-.15	.18
Reggae	.12	.71	.19	-.15	.02	.57	.24	-.28
Gospel	.04	-.07	.70	.13	.19	.01	.65	.09
Klassieke muziek	.03	-.08	.62	-.13	-.02	-.16	.61	-.07
Jazz	-.07	.38	.62	-.02	.18	.33	.49	-.17
Top 40	-.24	.19	.01	.65	-.13	.15	-.03	.64

Principal Axis Factoring, varimax rotatie, verklaarde variantie 74,4% (meisjes), 71,1% (jongens).

gitaarmuziek”). De items worden gescoord op een vijfpunts Likertschaal (1 = heel slecht, 5 = heel goed) en zijn van intervalmeetniveau. De missende antwoorden zijn geïmputeerd aan de hand van de *Relative Mean Substitution Approach* (Raaijmakers, 1999). Deze variabelen worden aan de hand van een *Principal Axis Factoring* met oblimin rotatie omgeschreven naar drie muziekstijlen, namelijk *pop moeder* (top 40, soul, disco) (N = 325, $\alpha = 0.68$), *rock moeder* (rock, alternatief, reggae) (N = 325, $\alpha = 0.73$) en *highbrow moeder* (klassieke muziek, jazz) (N = 325, $\alpha = 0.65$) (zie tabel 2). Op basis van deze analyse wordt een gemiddelde somscore gecreëerd met betrekking tot de muziekstijlen *pop* (M = 3.9, SD = 0.79), *rock* (M = 3.0, SD = 0.95) en *highbrow* (M = 2.8, SD = 0.99). De muziekvoorkeur van vader wordt gemeten aan de hand van de mate van aantrekking tot verschillende soorten muziek van de vader. De items zijn ook afkomstig uit de MPQ-short. Hierbij is rekening gehouden met de muziekgenres die bekend en populair waren gedurende hun eigen adolescentie. De items worden gescoord op een vijfpunts Likertschaal (1 = heel slecht, 5 = heel goed) en zijn van intervalmeetniveau. De missende antwoorden zijn geïmputeerd aan de hand van de *Relative Mean Substitution Approach* (Raaijmakers, 1999). Deze variabelen worden aan de hand van een *Principal Axis Factoring* met oblimin rotatie omgeschreven naar drie muziekstijlen, namelijk *pop vader* (top 40, soul, disco) (N = 325, $\alpha = 0.71$), *rock vader* (rock, alternatief, reggae) (N = 325, $\alpha = 0.65$) en *highbrow vader* (klassiek, jazz) (N = 325, $\alpha = 0.66$) (zie tabel 2). Op basis van deze analyse wordt een gemiddelde somscore gecreëerd met betrekking tot de muziekstijlen *pop* (M = 3.6, SD = 0.82), *rock* (M = 3.2, SD = 0.90) en *highbrow* (M = 3.0, SD = 0.99).

Tabel 2. *Factor Analyse Muziekvoorkeur Ouders*

	Moeders			Vaders		
	1 Rock	2 Highbrow	3 Pop	1 Pop	2 Highbrow	3 Rock
Alternatief	.88	.20	.11	.10	.11	-.71
Rock	.63	-.02	.32	.30	-.21	-.65
Reggae	.61	.09	.46	.40	-.12	-.55
Jazz	.19	.82	-.02	.04	.71	-.06
Klassieke muziek	-.03	.61	-.32	-.24	.72	.17
Soul	.33	.04	.70	.61	.08	-.45
Disco	.21	-.21	.70	.82	-.01	-.22
Top 40	.16	-.31	.58	.63	-.32	-.20

Principal Axis Factoring, oblimin rotatie, verklaarde variantie 68.8% (moeders), 68.3% (vaders).

Conflicten met ouders

Het aantal conflicten met de ouders wordt meegenomen als moderator in de analyse. Het aantal conflicten met moeder gaat over meningsverschillen, conflicten en ruzies over verschillende onderwerpen in de afgelopen zeven dagen tussen de adolescent en hun moeder. De 34 items zijn afkomstig uit de *Issues Checklist* (Laursen, 1993). Voorbeelden van items, de genoemde onderwerpen, zijn “vervoer, meerijden, fiets of auto gebruiken”, “tijdstop van naar bed gaan of opstaan” en “(stiekem) roken, drinken of drugs gebruiken”. De 34 items worden gescoord op een vijfpunts Likertschaal (1 = nooit, 5 = vaak) en zijn van intervalmeetniveau. De variabele *Conflict moeder* (N = 324, $\alpha = 0.94$) is een gemiddelde score op deze items (M = 1.8, SD = 0.53). Bij het aantal conflicten met vader gaat het om meningsverschillen, conflicten en ruzies over verschillende onderwerpen (zoals hiervoor genoemd bij conflicten met moeder) in de afgelopen zeven dagen met de vader. De items, afkomstig uit de *Issues Checklist* (Laursen, 1993), zijn van intervalmeetniveau. De variabele *Conflict vader* (N = 325, $\alpha = 0.94$) is een gemiddelde score op deze items (M = 1.7, SD = 0.52).

Sekse

Ter beantwoording van de deelvraag wordt gekeken naar verschil in sekse. Dit door de analyse apart uit te voeren per sekse. Sekse wordt gemeten door te vragen naar sekse (1) jongen of (2) meisje.

Opleidingsniveau adolescent

Als confounder wordt opleidingsniveau van de adolescent (Ter Bogt et al., 2011) meegenomen in de analyse. Opleidingsniveau wordt gemeten met het item “In welke klas zit

MAAR PAP, JOUW MUZIEKVOORKEUR IS ZÓ JAREN '80! OF TOCH NIET HELEMAAL?

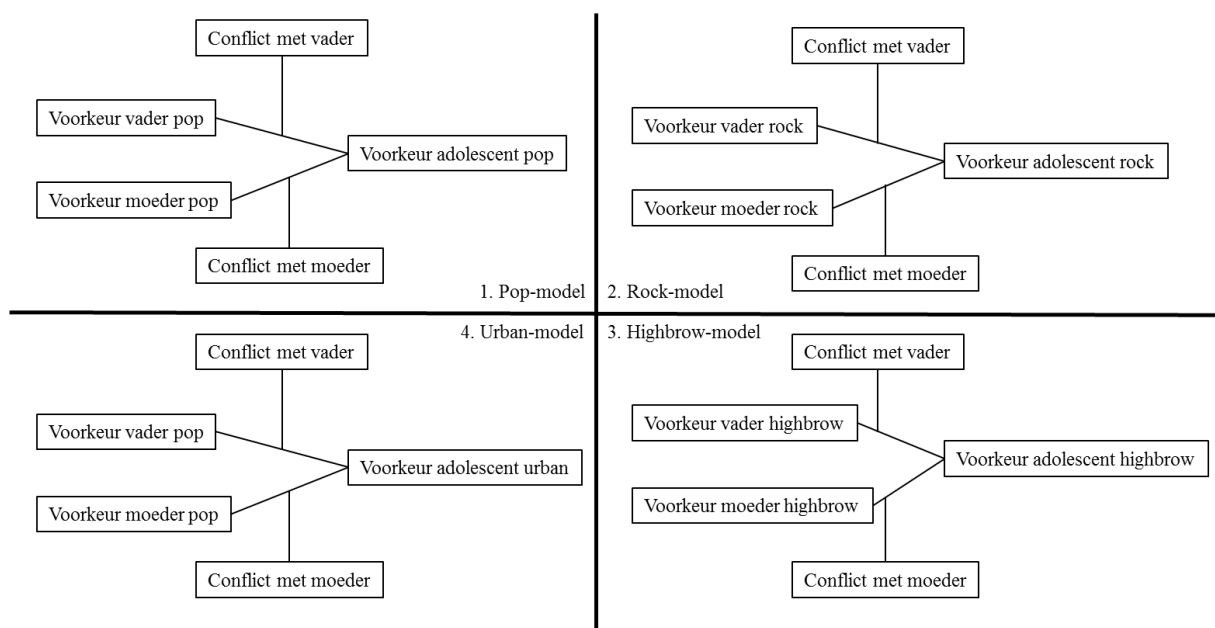
je dit schooljaar, het jaar 2003-2004? Als je niet meer op school zit kan je 'anders' of 'ik werk' aankruisen. Ik zit:”. De items worden gescoord aan de hand van 1 = VMBO, 2 = Combiklas MAVO/ VMBOTL, 3 = Combiklas VMBO MAVO/ HAVO, 4 = HAVO, 5 = Combiklas HAVO/ VWO, 6 = VWO, 7 = Gymnasium, 12 = Anders, namelijk... Aan de hand van dit item is een nieuwe variabele gemaakt “opleidingsniveau adolescent”, 1 = VMBO, Combiklas MAVO/ VMBOTL 2 = Combiklas VMBO MAVO/ HAVO, HAVO, Combiklas HAVO/ VWO, 3 = VWO, Gymnasium, rest = missing.

Data-analyse

De analyses zijn uitgevoerd met behulp van SPSS 22 (zie bijlage 2). Als eerste is de data gecontroleerd op codeerfouten en is gekeken naar de missende waarden aan de hand van een Missende Waarde Analyse (voor Data-analyseplan zie bijlage 1). Op basis van deze analyse zijn de muziekvoorkeuren van de adolescent, hun vader en hun moeder geïmputeerd aan de hand van de *Relative Mean Substitution Approach* (Raaijmakers, 1999). Vervolgens zijn de variabelen met betrekking tot de muziekvoorkeuren van zowel ouders als de adolescenten, zoals hierboven beschreven, aan de hand van een *Principal Axis Factoring* gecreëerd en zijn de bijbehorende gemiddelde-scores berekend. Tevens zijn de items met betrekking tot conflicten met vader en moeder gecontroleerd op betrouwbaarheid en zijn hier de gemiddelde-scores voor berekend. De beschrijvende statistieken, onafhankelijke en gepaarde T-toetsen zijn gebruikt om de kenmerken van de steekproef in beeld te brengen.

Vervolgens is er aan de hand van Pearson correlaties gekeken of er een verband bestaat tussen de muziekvoorkeuren van adolescenten en de muziekvoorkeuren van de ouders gedurende hun adolescentie. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen jongens en meisjes. Voordat een moderatoranalyse is uitgevoerd, zijn de onafhankelijke variabelen gecentreerd rond hun gemiddelde. Alvorens een hiërarchische regressieanalyse is uitgevoerd, zijn de voorwaarden voor de analyse gecontroleerd. Aan de hand van de analyse is gekeken of het verband tussen de muziekstijlen van adolescenten en hun ouders bestaat en of dit verband gemodereerd wordt door het aantal conflicten met de vader of moeder (zie figuur 2). Er is daarmee gekeken of er sprake is van een interactie tussen de muziekvoorkeur van de ouder en het aantal conflicten met deze ouder. Bij de analyses wordt er ook gekeken naar verschillen tussen jongens en meisjes binnen de modellen, om zo een beeld te krijgen van een mogelijke driewegsinteractie muziekmaak ouders*conflict ouder*seks adolescent. De variabele opleidingsniveau is meegenomen als confounder.

Figuur 2. *Overzicht modellen*

Note: In de hiërarchische regressieanalyse is tevens de variabele 'opleidingsniveau' meegenomen als confounder

Resultaten

Beschrijvende statistieken

De adolescenten hebben een middel tot hoog opleidingsniveau ($N = 324$, $M = 2.4$, $SD = 0.7$, [1-3]), jongens verschillen hierbij niet significant van meisjes ($t(324) = -0.84$, $p = .40$). De meest populaire muziekstijl voor ouders is pop, dit geldt voor zowel moeders als vaders (zie tabel 3). Rock is minder populair en highbrow het minst. De scores voor pop zijn boven het natuurlijke gemiddelde van tweeëneenhalf op een vijf puntsschaal voor beide ouders, voor vaders geldt dit ook voor rock.

Moeders hebben een sterkere voorkeur voor pop dan vaders ($t(324) = 6.09$, $p < .01$). Vaders hebben een sterkere voorkeur voor rock dan moeders ($t(324) = -3.70$, $p < .01$). Ook verschillen ouders significant in de mate van voorkeur voor de muziekstijl highbrow ($t(324) = -1.99$, $p < .05$). Bij de adolescenten is pop ook de meest populaire muziekstijl (zie tabel 3). Urban is iets minder populair. Rock en highbrow zijn niet populair en vallen onder het natuurlijke gemiddelde van tweeëneenhalf op een vijf puntsschaal. Meisjes hebben een sterkere voorkeur voor de muziekstijl pop dan jongens ($t(291) = -4.55$, $p < .01$). Jongens hebben, in vergelijking met de voorkeur van meisjes, een minder sterke voorkeur voor highbrow ($t(323) = -4.90$, $p < .01$). Er zijn geen significante sekseverschillen met betrekking tot de voorkeur voor de muziekstijlen rock ($t(323) = .00$, $p > .99$) en urban ($t(323) = -1.53$, $p =$

MAAR PAP, JOUW MUZIEKVOORKEUR IS ZÓ JAREN '80! OF TOCH NIET HELEMAAL?

.13). Er zijn geen significante verschillen tussen jongens en meisjes met betrekking tot conflicten met vader ($t(322) = -.40, p = .69$) en conflicten met moeder ($t(322) = -.36, p = .72$).

Tabel 3. *Beschrijvende Statistieken*

	Opleiding					Conflict	Conflict
	Adolescent	Pop	Rock	Highbrow	Urban	vader	moeder
Moeder	-	3.9 ^{1*} (0.79)	3.0 ^{1*} (0.95)	2.83 ^{1**} (0.99)	-	-	-
Vader	-	3.6 ^{1*} (0.82)	3.2 ^{1*} (0.90)	2.96 ^{1**} (0.99)	-	-	-
Meisjes	2.3 ² (0.72)	4.2 ^{2*} (0.92)	2.2 ² (1.06)	2.3 ^{2*} (0.84)	3.2 ² (1.00)	1.7 ² (0.54)	1.8 ² (0.54)
Jongens	2.5 ² (1.04)	3.9 ^{2*} (1.22)	2.2 ² (1.10)	1.9 ^{2*} (0.76)	3.0 ² (1.01)	1.6 ² (0.50)	1.8 ² (0.49)

Opmerking: De muziekschalen bevatten de volgende genres:

Ouders: Pop (disco, top 40, soul), rock (alternatief, rock, reggae), highbrow (klassiek, jazz).

Adolescenten: Pop (top 40), rock (heavy metal, punk, rock, gothic), highbrow (gospel, klassieke muziek, jazz), urban (R&B, hip hop, reggae).

* Verschil is significant bij $p < .01$.

** Verschil is significant bij $p < .05$.

¹ Paired-samples T-Test tussen ouders

² Independent T-Test tussen sekse adolescenten.

Correlaties

Correlaties tussen de muziekvoorkeur van ouders en de voorkeur van adolescenten zijn gepresenteerd in tabel 4. De voorkeur van moeder voor rock en voor highbrow laten significante samenhang zien met de voorkeur van hun dochters voor diezelfde muziekstijlen. Tevens hangt de voorkeur van meisjes voor urban positief samen met de voorkeur voor pop en rock van hun moeder. Een voorkeur voor pop van meisjes hangt daarnaast significant samen met de voorkeur van hun moeder voor rock en (negatief) voor highbrow. Een sterkere voorkeur van moeder voor pop hangt samen met een lagere voorkeur voor highbrow van hun dochters. Ook voor hun zonen geldt dergelijke samenhang in de gezamenlijke voorkeur voor highbrow. Ook hangt de voorkeur van moeder voor rock samen met de voorkeur voor urban van hun zonen. De voorkeur van vader voor rock en highbrow laten significante samenhang zien met de voorkeur van hun dochters voor diezelfde muziekstijlen. Tevens hangt de voorkeur voor pop van vader positief samen met de voorkeur van dochters voor urban. De voorkeur voor rock van vader laat negatieve samenhang zien met de voorkeur van highbrow van hun dochters. Voor jongens is positieve samenhang te zien bij een gezamenlijke voorkeur voor highbrow met hun vader. De voorkeur van vader voor rock hangt negatief samen met de voorkeur voor highbrow van hun zonen. Ten slotte valt op dat de muziekvoorkeuren van vaders en moeders sterk significante samenhang laten zien.

Tabel 4. *Correlatietabel muziekvoorkeuren*

		Adolescent				Moeder			Vader		
		Pop	Rock	Highbr	Urban	Pop	Rock	Highbr	Pop	Rock	Highbr
Adolescent	Pop	-	-.19*	-.07	.20*	.03	-.12	-.06	.06	-.14	-.06
	Rock	-.32**	-	.23**	-.01	-.05	.02	.07	-.10	-.09	.09
	Highbr	.03	.00	-	.07	-.13	.10	.23**	-.13	-.21**	.24**
	Urban	.30**	-.09	.07	-	.08	.17*	-.10	.01	.10	.05
Moeder	Pop	.09	.01	-.31**	.24**	-	.39**	-.11	.29**	.11	-.17*
	Rock	-.09	.26**	-.06	.22**	.25**	-	.02	.07	.28**	-.01
	Highbr	-.14	.02	.27**	-.04	-.24**	.12	-	.00	-.29**	.31**
Vader	Pop	-.03	-.03	-.12	.23**	.28**	.07	-.12	-	.28**	-.03
	Rock	-.13	.17*	-.18*	.11	.16*	.17*	-.18*	.40**	-	-.14
	Highbr	-.06	-.04	.16*	.01	-.16*	-.02	.20**	-.15	-.07	-

Note: Onder diagonaal meisjes, boven diagonaal jongens.

Bij vergelijking met adolescent, met eigen sekse

** Pearson-correlatie is significant bij $p < .01$ (2-zijdig)

* Pearson-correlatie is significant bij $p < .05$ (2-zijdig)

Het pop-model

In de tabellen van de hiërarchische regressieanalyse worden alleen de modellen gepresenteerd waarin significante relaties zijn gevonden. De analyse laat zien dat er geen significant pop-model opgesteld kon worden voor jongens. Voor meisjes zijn wel significante relaties aanwezig (zie tabel 5). Het opleidingsniveau van meisjes heeft een negatief verband met hun voorkeur voor pop. Ook de hoeveelheid conflicten met vader hebben een negatief verband met hun voorkeur voor pop. De conflicten met vader of moeder hebben bij zowel jongens als meisjes geen modererende rol, er is geen sprake van een interactie. De verklaarde variantie van dit model is klein.

Het rock-model

Voor zowel jongens als meisjes zijn er significante relaties aanwezig tussen de voorspellers in dit model en hun voorkeur voor rock (zie tabel 5 en 6). De voorkeur voor rock van zowel jongens als meisjes wordt positief voorspeld door opleidingsniveau van de adolescent. Bij meisjes heeft daarnaast de voorkeur van hun moeder voor rock een positief verband met hun voorkeur voor rock. De verklaarde variantie van het rock-model voor zowel jongens als meisjes is klein.

Het highbrow-model

Binnen het highbrow-model blijkt opleidingsniveau voor meisjes, maar niet voor jongens, een positief significante voorspeller voor hun voorkeur voor highbrow (zie tabel 5).

MAAR PAP, JOUW MUZIEKVOORKEUR IS ZÓ JAREN '80! OF TOCH NIET HELEMAAL?

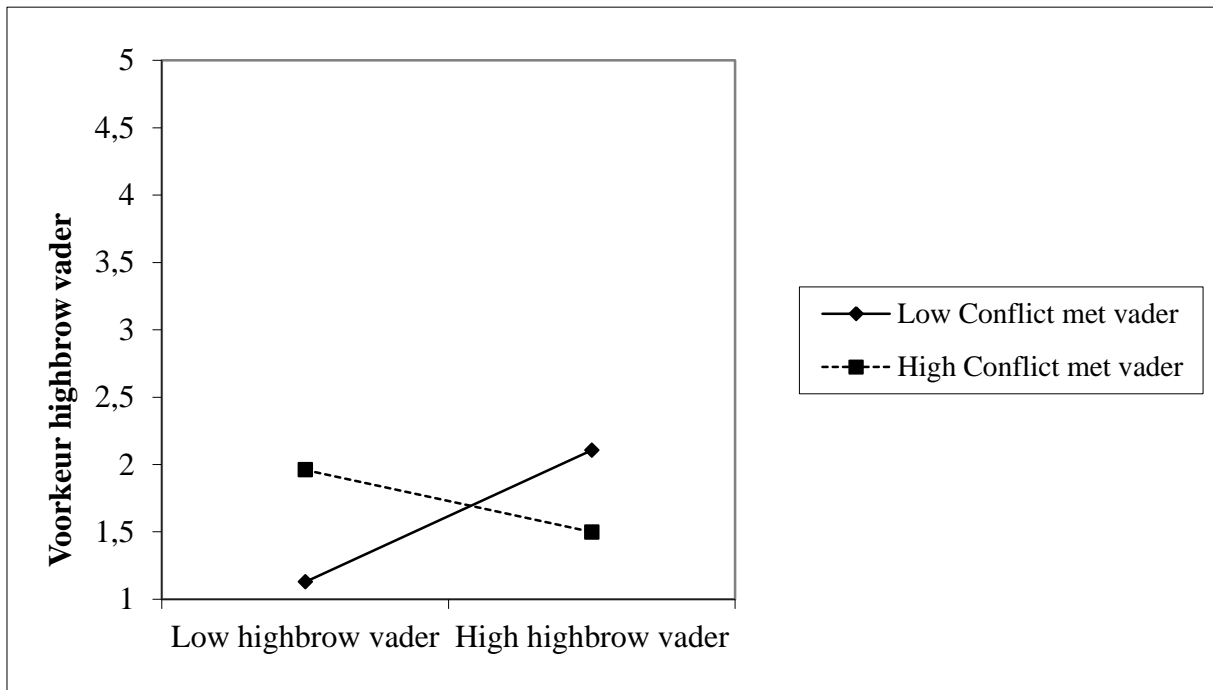
Bij jongens heeft de voorkeur van vader voor highbrow een positief verband met hun voorkeur voor highbrow (zie tabel 6). Binnen beide modellen spelen er tevens ook interacties een significante rol. Conflicten met vader hebben een negatief modererend verband op het verband tussen de voorkeur van vader voor highbrow en de voorkeur van jongens voor highbrow (zie figuur 3). Dat wil zeggen dat het verband tussen de muziekvoorkeuren van vader en zoon zwakker wordt wanneer er sprake is van conflicten tussen vader en zoon. Voor meisjes hebben conflicten met moeder een negatief modererend verband met de voorkeur van moeder voor highbrow en de voorkeur van meisjes voor highbrow (zie figuur 4). Ook hier geldt dat het verband tussen de muziekvoorkeur van moeder en dochter zwakker wordt wanneer er sprake is van conflicten tussen moeder en dochter. De verklaarde variantie van zowel het highbrow-model voor jongens als voor meisjes is middel tot groot.

Het urban-model

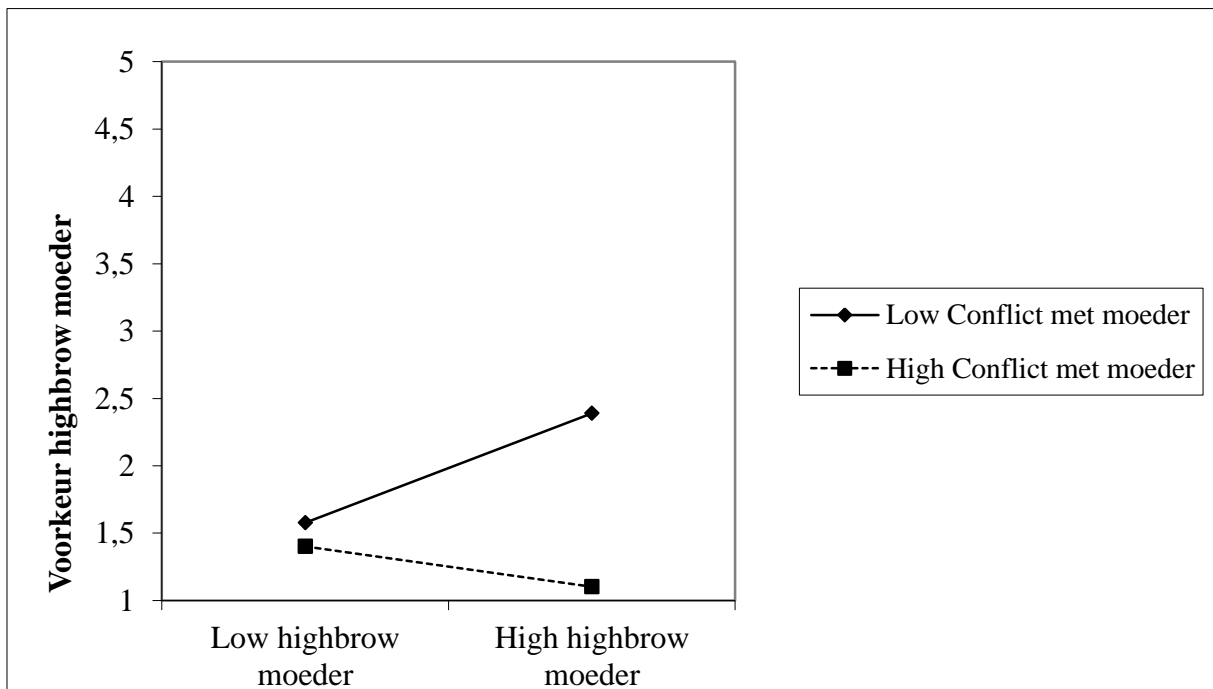
Voor zowel jongens als meisjes zijn binnen deze modellen geen significante verbanden gevonden tussen de muziekvoorkeur van ouders voor pop en de voorkeur van adolescenten voor urban. Ook de hoeveelheid conflicten met vader of moeder (en diens interactie met de muziekvoorkeur van ouders voor pop) laten geen significant verband zien met de voorkeur voor urban van adolescenten.

De gevonden significante modellen hebben een kleine tot matige verklaarde variantie. Voor urban is voor zowel jongens als meisjes geen significant verklarend model gevonden. De voorkeur van meisjes voor rock laat een significant verband zien met de voorkeur voor rock van moeder. Alleen de voorkeur voor highbrow van adolescenten wordt voorspeld door de voorkeur van (een van) de ouders voor highbrow en tevens gemodereerd door de hoeveelheid conflicten met vader (voor jongens) of moeder (voor meisjes).

Figuur 3. *Interactieplot Highbrow × Conflict vader-zoon*

Figuur 4. *Interactieplot Highbrow × Conflict moeder-dochter*

Tabel 5. *Samenvatting van de Hiërarchische Regressieanalyse voor Voorspellers Muziekvoorkeur Meisjes*

Variabele	Model 1 Achtergrond			Model 2 1 + Muziekvoorkeur			Model 3 2 + Conflict			Model 4 3 + Interacties			
	B	SE(B)	β	B	SE(B)	β	B	SE(B)	β	B	SE(B)	β	
Pop	Opleidingsniveau	-.30	.10	-.24**	-.29	.10	-.23**	-.34	.10	-.27**	-.35	.10	-.28**
	Pop moeder				.07	.10	.06	.07	.09	.06	.11	.10	.09
	Pop vader				-.06	.09	-.05	-.02	.09	-.02	-.04	.09	-.04
	Conflict moeder							.42	.25	.25	.35	.25	.21
	Conflict vader							-.65	.25	-.38**	-.62	.25	-.36*
	Pop*Conflict m										.31	.20	.13
	Pop*Conflict v										-.14	.19	-.06
	R^2		.06			.06			.11			.12	
	F voor ΔR^2		10.23**			0.35			3.88*			1.23	
Rock	Opleidingsniveau	.37	.11	.25**	.32	.11	.22**	.40	.11	.27**	.41	.12	.28**
	Rock moeder				.23	.09	.20**	.22	.09	.20**	.23	.09	.21**
	Rock vader				.16	.09	.14	.15	.09	.13	.14	.09	.12
	Conflict moeder							.05	.28	.03	.08	.29	.04
	Conflict vader							.26	.28	-.13	.24	.29	.12
	Rock*Conflict m										-.09	.15	-.04
	Rock*Conflict v										.09	.17	.04
	R^2		.06			.13			.15			.16	
	F voor ΔR^2		11.03**			6.35**			1.98			0.28	
Highbrow	Opleidingsniveau	.36	.09	.31**	.33	.08	.29**	.27	.09	.23**	.28	.09	.24**
	Highb moeder				.17	.06	.20**	.15	.06	.17*	.13	.06	.15*
	Highb vader				.11	.06	.13	.09	.06	-.10	.09	.06	.10
	Conflict moeder							-.29	.22	-.18	-.37	.22	-.24
	Conflict vader							.00	.22	.00	.03	.22	.02
	Highb*Conflict m										-.28	.12	-.17*
	Highb*Conflict v										-.03	.13	-.02
	R^2		.10			.17			.19			.22	
	F voor ΔR^2		17.93**			6.43**			2.81			2.78	

Note: Muziekvoorkeur vader/moeder en conflict vader/moeder zijn gecentreerd rond hun gemiddelde

** Relatie is significant bij $p < .01$

* Relatie is significant bij $p < .05$

Tabel 6. *Samenvatting van de Hiërarchische Regressieanalyse voor Voorspellers Muziekvoorkeur Jongens*

Variabele	Model 1 Achtergrond			Model 2 1 + Muziekvoorkeur			Model 3 2 + Conflict			Model 4 3 + Interacties		
	<i>B</i>	<i>SE(B)</i>	β	<i>B</i>	<i>SE(B)</i>	β	<i>B</i>	<i>SE(B)</i>	β	<i>B</i>	<i>SE(B)</i>	β
Opleidingsniveau	.20	.12	.13	.19	.12	.13	.26	.12	.17*	.26	.12	.17*
Rock moeder				.05	.10	.05	.08	.09	.07	.08	.09	.07
Rock vader				-.13	.10	-.10	-.16	.10	-.13	-.16	.10	-.13
Conflict moeder							.54	.28	.24	.55	.28	.25
Conflict vader							.17	.28	.08	.18	.28	.08
Rock*Conflict m										.10	.19	.04
Rock*Conflict v										-.16	.20	-.07
<i>R</i> ²		.02			.03			.12			.12	
F voor ΔR^2		2.62			0.80			7.70**			0.43	
Opleidingsniveau	.10	.09	.09	.06	.08	.06	.08	.08	.07	.09	.08	.08
Highb moeder				.12	.06	.16*	.14	.06	.18*	.15	.06	.19*
Highb vader				.14	.06	.19*	.16	.06	.20*	.13	.06	.17*
Conflict moeder							.05	.20	.03	.12	.19	.08
Conflict vader							.18	.19	.12	.06	.20	.04
Highb*Conflict m										.23	.14	.14
Highb*Conflict v										-.36	.16	-.20*
<i>R</i> ²		.01			.09			.11			.14	
F voor ΔR^2		1.27			6.60**			1.62			3.30*	

Note: Muziekvoorkeur vader/moeder en conflict vader/moeder zijn gecentreerd rond hun gemiddelde

** Relatie is significant bij $p < .01$

* Relatie is significant bij $p < .05$

Discussie

Het doel van dit onderzoek was het in beeld brengen van de rol van adolescent-ouderconflicten met betrekking tot de intergenerationele continuïteit van muziekvoorkeur. Op basis van eerder wetenschappelijk onderzoek werd verwacht dat er bij de muziekstijlen pop (gezien in de relevante tijd), rock en *highbrow/elite* sprake zou zijn van intergenerationele continuïteit van muziekvoorkeur. In dit onderzoek is de intergenerationele overdracht van de voorkeur voor pop niet gevonden. Dit kan veroorzaakt zijn door de manier waarop pop gemeten is. De voorkeur van adolescenten voor pop is gemeten aan de hand van één item, namelijk de voorkeur van de adolescent voor top 40. De andere muziekstijlen zijn gemeten aan de hand van meerdere items. De voorkeur van adolescenten voor highbrow bestaat bijvoorbeeld uit de voorkeur voor gospel, klassieke muziek en jazz. Voor meisjes blijkt wel dat hun voorkeur voor rock en highbrow voorspeld wordt door de voorkeur van hun moeder voor dezelfde stijlen. De voorkeur voor highbrow van meisjes wordt ook voorspeld door de voorkeur van vader voor highbrow. Voor jongens blijkt alleen bij de voorkeur voor highbrow sprake van intergenerationele continuïteit. Deze bevindingen zijn in overeenstemming met voorgaand onderzoek, en dus de eerste hypothese, naar de intergenerationele continuïteit van muziekvoorkeur. De eerdere ideeën met betrekking tot de intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur hoeven daarom niet bijgesteld te worden. Deze bevestigde intergenerationele continuïteit kan betekenen dat ouders ook gedurende de adolescentie, als sociale context, nog invloed hebben op de ontwikkeling van de adolescent. Hun invloed verdwijnt niet gedurende de adolescentie, maar vermindert. Deze resultaten ondersteunen de verwachting dat muzieksocialisatie gezien kan worden als een mechanisme voor intergenerationele continuïteit van voorkeuren.

De tweede hypothese stelt op basis van de *equity theory*, dat conflicten met vader/moeder het verband tussen de muziekvoorkeur van adolescenten en de muziekvoorkeur van hun vader/moeder verzwakken. Voor zowel jongens als meisjes wordt deze hypothese bevestigd wanneer gekeken wordt naar de intergenerationele continuïteit van de voorkeur voor highbrow. Wanneer vader (voor jongens) en moeder (voor meisjes) een voorkeur hebben voor highbrow, maar er tevens vaak sprake is van conflict met hun kind, zal hun kind highbrow minder waarderen. Dit verband is nog niet eerder onderzocht in wetenschappelijk onderzoek onderzocht, om deze bevindingen te bevestigen en theorievorming over deze moderator te versterken moet hier meer onderzoek naar gedaan worden.

Sterke en zwakke elementen

Het is van belang in gedachten te houden dat er naast conflicten met vader of moeder

mogelijk ook andere moderatoren een belangrijke rol spelen. Denk bijvoorbeeld aan de invloed van peers en media op de muziekvoorkeur van adolescenten. Tevens zijn door het creëren van muziekstijlen aan de hand van de factoranalyse de details met betrekking tot de voorkeur verloren gegaan. De voorkeur van ouders voor rock is bijvoorbeeld samengesteld uit de genres rock, alternatief en reggae. Mogelijk wanneer deze details behouden zouden kunnen worden, zouden er wel/sterkere verbanden gevonden worden. Een voorkeur voor reggae van ouders zou een andere relatie kunnen laten zien met de voorkeur van de adolescent voor rock dan de voorkeur voor rock van ouders.

Met deze samengevoegde muziekstijlen zijn vervolgens regressieanalyses uitgevoerd. Een regressieanalyse is een toetsing van een verband tussen twee of meer variabelen, maar geeft geen zekerheid over causaliteit. Voor de uitvoering van een regressieanalyse worden bepaalde eisen aan de data gesteld. Door te voldoen aan deze eisen laat de analyse een beter beeld zien van de realiteit. Bij de analyses bleek niet voldaan te zijn aan alle voorwaarden. Voor de modellen geldt, uitgezonderd het urban-model bij meisjes en het highbrow-model bij zowel jongens als meisjes, dat er niet voldaan is aan de voorwaarde van normale verdeling van residuen. Dit is te zien in de residuenplot. Tevens is deze voorwaarde getoetst aan de hand van de Kolmogorov-Smirnov toets.

Ten slotte bestaat de steekproef vooral uit blanke Nederlandse ouders en kinderen uit intacte gezinnen. Daarom moet dit onderzoek ook uitgevoerd worden onder andere gezins- en culturele contexten om te kijken of de resultaten te generaliseren zijn. Voor vervolgonderzoek zijn dit elementen waar rekening mee gehouden moet worden.

Het onderzoek vult een leemte in de wetenschappelijke kennis met betrekking tot de ontwikkeling van muziekvoorkeur van adolescenten. Intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur is voorheen nauwelijks onderzocht, tevens is dit onderzoek uniek omdat er voor het eerst is gekeken naar de invloed van conflicten met ouders op de intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur. Sterk in dit onderzoek is tevens de invulling van de muziekvoorkeur van ouders. Deze wordt gerelateerd aan de muziek uit hun adolescentie en wordt bekeken in relatie tot de huidige muziekvoorkeur van hun kinderen. Uit eerder wetenschappelijk onderzoek bleek opleidingsniveau een belangrijke confounder met betrekking tot intergenerationele overdracht van muziekvoorkeur, deze is daarom meegenomen als confounder in de analyses.

Conclusie en implicaties

In dit onderzoek is gekeken naar intergenerationele continuïteit van muziekvoorkeur. Het is het eerste onderzoek waarbij gekeken is naar de invloed van conflicten met ouders op

deze intergenerationele continuïteit. De resultaten indiceren dat er inderdaad sprake is van intergenerationele continuïteit van muziekvoorkeur en dat ouders dus ook gedurende de adolescentie een rol blijven spelen in het leven van adolescenten. Tevens laten de resultaten zien dat het mogelijk is dat conflicten met ouders de intergenerationele continuïteit verzwakt. Muziekvoorkeur van adolescenten wordt gezien als indicator voor verschillende risicogedragingen (Ter Bogt, et al., 2012; Ter Bogt, Keijsers & Meeus, 2013). Dit onderzoek ondersteunt de verwachting dat deze voorkeur samenhangt met de muziekvoorkeur van ouders. Bij de preventie van risicogedrag moet rekening gehouden worden met de invloed van ouders en de gezinscontext. De gevonden verbanden zijn een aanknooppunt voor vervolgonderzoek waarbij gekeken kan worden naar de intergenerationele continuïteit van andere culturele voorkeuren en de mogelijke invloed van conflicten op dergelijke continuïteit.

Referentielijst

- Allison, B. N., & Schultz, J. B. (2004). Parent-adolescent conflict in early adolescence. *Adolescence*, 39(153), 101.
- Arnett, J. J. & Hughes, M. (2012). *Adolescence and Emerging Adulthood: A Cultural Approach*. Essex, England: Pearson Education Limited.
- Ter Bogt, T. F., Delsing, M. J., Van Zalk, M., Christenson, P. G., & Meeus, W. H. (2011). Intergenerational continuity of taste: parental and adolescent music preferences. *Social Forces*, 90(1), 297-319. doi: 10.1093/sf/90.1.297
- Ter Bogt, T. F., Gabhainn, S. N., Simons-Morton, B. G., Ferreira, M., Hublet, A., Godeau, E., Kuntsche, E., Richter, M., & the HBSC Risk Behavior and the HBSC Peer Culture Focus Groups. (2012). Dance is the new metal: Adolescent music preferences and substance use across Europe. *Substance Use & Misuse*, 47(2), 130-142. doi: 10.3109/10826084.2012.637438
- Ter Bogt, T. F., Keijsers, L., & Meeus, W. H. (2013). Early adolescent music preferences and minor delinquency. *Pediatrics*, 131(2), e380-e389.
- Ter Bogt, T. F., Mulder, J., Raaijmakers, Q. A., & Gabhainn, S. N. (2011). Moved by music: a typology of music listeners. *Psychology of Music*, 39(2), 147-163. doi: 10.1177/0305735610370223
- Ter Bogt, T. F., Raaijmakers, Q., Vollebergh, W., Van Wel, F., & Sikkema, P. (2003). Youngsters and their musical taste: Musical styles and taste groups. *The Netherlands Journal of Social Sciences*, 39(1), 35-52.
- Bot, K. D. (2004). Taalvaardigheid Engels in de basisvorming: een internationale vergelijking. *Levende Talen Tijdschrift*, 5(3), 21-28.
Verkregen op: <http://www.lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/lt/article/viewFile/500/493>
- Cooper, C. R. (1988). Commentary: The role of conflict in adolescent-parent relationships. *Development During the Transition to Adolescence. Minnesota Symposia on Child Psychology* (Vol. 21, pp. 181-187).
- Dekovic, M., Noom, M. J., & Meeus, W. (1997). Verwachtingen van jongeren en ouders over ontwikkelingstaken in de adolescentiefase. *Kind en Adolescent*, 18(3), 77-85. doi: 10.1007/BF03060657
- Delsing, M.J.M.H., Ter Bogt, T.F.M., Engels, R., & Meeus, W. H.J., (2008). Adolescents' music preferences and personality characteristics. *European Journal of Personality* 22(2):109-30. doi: 10.1002/per.665

- Fosco, G. M., & Grych, J. H. (2010). Adolescent triangulation into parental conflicts: Longitudinal implications for appraisals and adolescent-parent relations. *Journal of Marriage and Family*, 72(2), 254-266. doi: 10.1111/j.1741-3737.2010.00697.x
- Giordano, P. C. (2003). Relationships in adolescence. *Annual Review of Sociology*, 257-281.
- De Graaf, P. M., & Kalmijn, M. (2001). Trends in the intergenerational transmission of cultural and economic status. *Acta Sociologica*, 44(1), 51-66. doi: 10.1177/000169930104400105
- Howkins, E. J., & Ewens, A. (1999). How students experience professional socialisation. *International Journal of Nursing Studies*, 36(1), 41-49. doi: 10.1016/S0020-7489(98)00055-8
- Hughes, D., Rodriguez, J., Smith, E. P., Johnson, D. J., Stevenson, H. C., & Spicer, P. (2006). Parents' ethnic-racial socialization practices: a review of research and directions for future study. *Developmental Psychology*, 42(5), 747. doi: 10.1037/0012-1649.42.5.747
- Janssen, S. M., Chessa, A. G., & Murre, J. M. (2007). Temporal distribution of favourite books, movies, and records: Differential encoding and re-sampling. *Memory*, 15(7), 755-767. doi: 10.1080/09658210701539646
- Larsen, R., Buss, D., & Wismeijer A. (2013). *Personality Psychology: Domains of Knowledge about Human Nature*. New York, USA, New York: McGraw-Hill Education
- Laursen, B. (1993). The perceived impact of conflict on adolescent relationships. *Merrill-Palmer Quarterly (1982-)*, 535-550.
- Laursen, B., & Collins, W. A. (1994). Interpersonal conflict during adolescence. *Psychological Bulletin*, 115(2), 197. doi: 10.1037/0033-2909.115.2.197
- Meeus, W., Iedema, J., Maassen, G., & Engels, R. (2005). Separation-individuation revisited: On the interplay of parent-adolescent relations, identity and emotional adjustment in adolescence. *Journal of Adolescence*, 28(1), 89-106. doi: 10.1016/j.adolescence.2004.07.003
- Miranda, D. (2013). The role of music in adolescent development: Much more than the same old song. *International Journal of Adolescence and Youth*, 18, 5-22. doi: 10.1080/02673843.2011.650182
- McNamara, L., & Ballard, M. E. (1999). Resting arousal, sensation seeking, and music preference. *Genetic, Social, and General Psychology Monographs*, 125(3), 229. Verkregen op: <http://web.a.ebscohost.com.proxy.library.uu.nl/ehost/detail/detail?sid=c11c8d02-d65c->

4765-9d0e-77f391f20500%40sessionmgr4001&vid=1&hid=4212&bdata=JnNpdGU9
ZWhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=2116146&db=aph

- Moed, A., Gershoff, E. T., Eisenberg, N., Hofer, C., Losoya, S., Spinrad, T. L., & Liew, J. (2014). Parent–adolescent conflict as sequences of reciprocal negative emotion: Links with conflict resolution and adolescents' behavior problems. *Journal of Youth and Adolescence*, 1-16. doi: 10.1007/s10964-014-0209-5
- North, A. C., Hargreaves, D. J., & O'Neill, S. A. (2000). The importance of music to adolescents. *British Journal of Educational Psychology*, 70(2), 255-272. doi: 10.1348/000709900158083
- Oetting, E.R., & Donnermeyer, J.F. (1998) Primary socialization theory: The etiology of drug use and deviance. I. *Substance Use & Misuse*, 33(4), 995-1026. doi: 10.3109/10826089809056252
- Pinquart, M., & Silbereisen, R. K. (2002). Changes in adolescents' and mothers' autonomy and connectedness in conflict discussions: An observation study. *Journal of Adolescence*, 25(5), 509-522. doi: 10.1006/jado.2002.0491
- Raaijmakers, Q. A.W. (1999). Effectiveness of different missing data treatments in surveys with likert-type data: Introducing the relative mean substitution approach. *Educational and Psychological Measurement* 59(5):725-48. doi: 10.1177/0013164499595001
- Rank, M. R., & LeCroy, C. W. (1983). Toward a multiple perspective in family theory and practice: The case of social exchange theory, symbolic interactionism, and conflict theory. *Family Relations*, 441-448
- Roberts, B. (2000). The sociologist's snare. Identity construction and socialization in music. *International Journal of Music Education*, 54-58.
- Schäfer, T., & Sedlmeier, P. (2009). From the functions of music to music preference. *Psychology of Music*, 37(3), 279-300. doi: 10.1177/0305735608097247
- Schaffer, D. R. (2009). *Social and Personality Development*. Belmont, USA: Wadsworth.
- Schwartz, K. D., & Fouts, G. T. (2003). Music preferences, personality style, and developmental issues of adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 32(3), 205-213. doi: 10.1023/A:1022547520656
- Smetana, J., & Gaines, C. (1999). Adolescent-parent conflict in middle-class African American families. *Child Development*, 1447-1463. Verkregen op: <http://www.academicroom.com/article/adolescent-parent-conflict-middle-class-african-american-families>

- Smetana, J. G., Metzger, A., Gettman, D. C., & Campione-Barr, N. (2006). Disclosure and secrecy in adolescent–parent relationships. *Child Development*, 77(1), 201-217.
- Smith, T., 1994. “Generational differences in musical preferences.” *Popular Music and Society* 18(1):43-59. doi: 10.1080/03007769408591554
- Yau, J., & Smetana, J. G. (1996). Adolescent-parent conflict among chinese adolescents in Hong Kong. *Child Development*, 67(3), 1262-1275. doi: 10.1111/j.1467-8624.1996.tb01794.x